

Nekaj o svinčniku

Svinčnik, to slavno orožje naše šolske mladine, je dobil svoje ime po tem, ker so bili prvi svinčniki narejeni v obliki svinčene palčice. Ko so v 16. stoletju na Angleškem našli rudnike grafita, so pričeli namesto svinca uporabljati za pisanje to črno, bleščečo rudno. Še pozneje pa so mešali zdrobljen grafit z ilovico in pisalke so dobile tudi omot iz lesa. To mešanico grafita in ilovice so izumili l. 1795. na Francoskem in od tega leta dalje ima svinčnik skoraj do danes isto obliko. Beseda grafit izhaja iz grškega glagola »grafein«, kar pomeni po naše pisati, in je neke vrste oglje, ki se uporablja le za izdelavo snovi, s katero so napolnjeni naši svinčniki. Za leseni omot svinčnikov jemljejo javorov, gabrov ali lipov les; za svinčnike boljše vrste pa uporabljajo les tuje cedre iz Zapadne Indije, feničanske smreke, največ pa les virginijske smreke, katerega splošno smatrajo za najboljšega. Neverjetno se sli-

ši, da se da z enim svinčnikom potegniti črta, ki je dolga 60 kilometrov, potem šele je porabljen ves grafit.

Še nekaj zanimivega! Izračunali so tudi, koliko tehta črtica, potegnjena s svinčnikom. V modernih kemičnih in fizikalnih laboratorijih (delavnicah) imajo danes aparate, katerih izvanredne zmožnosti si niti predstavljati ne moremo. Že toplota, ki jo izžareva človek, lahko povzroči motnje v teh občutljivih aparatih. Zato tudi stojijo ti aparati za steklenimi stenami, kjer so zavarovani pred škodljivimi vplivi zunanjega sveta. Pred kratkim so na takem aparatu napravili zelo zanimiv poskus. V skodelico zelo občutljive tehtnice so položili utež 25 kilogramov in eno običajno posetnico. Drugo skodelico pa so obtežili z odgovarjajočo težo. Nato so napravili na posetnico drobno in kratko črto s svinčnikom. Ugotovili so, da se je skodelica z vizitko vidno nagnila. Znanstveniki, ki se razumejo na ravnanje s temi aparati, so tudi takoj izračunali težo grafitne črtice in dognali, da znaša eno stotisočinko grama.

IZ MLADIH PERES

KRALJU PETRU II. ZA ROJSTNI DAN

6. septembra 1935

Ljubljeni kralj, naš vrstnik in vladar,
kaj naj Ti danes poklonimo v dar?

Kitico cvetja, ki nikdar ne mine:
srca ljubeča slovenske mladine!

Ivan Rožnik

V MRAKU

Tiho spusti se na zemljo mrak
in nežno ovije vse stvarstvo
v temán pajčolan...

In mesec v svoje pripelje se carstvo
v spremstvu presvetlih zvezd,
ki migljajo

in šepetajo

bog ve kaj...

Jaz pa, ubožec,
na tej revni zemlji stojim
in strmim, strmim
nad to bujno krasoto...

Tihomil

NEPOZABNEMU ZVONČEKARJU V SPOMIN

Dne 15. avgusta je v mariborski bolnišnici preminul šestošolec hum. gimnazije Dušan Dernovšek, nadarjen dijak, vnet za vse dobro in lepo. Posebno je ljubil knjige. Deset let je bil navdušen naročnik »Zvončka« in neprekosljiv ugankar, ki je prejel več nagrad. Zbral si je bil več sto leposlovnih in zgodovinskih del obsegajočo knjižnico, na katero je bil nadvse ponosen, saj je vse knjige tudi prečital. V razvedrilo je rad igral nogomet, zlasti pa mu je bil pri srcu šah, v katerem je bil že pravcati mladi mojster, ki je premagal vse domače. Vsi, ki smo ga poznali, smo ga cenili in ljubili. Zdaj neutolažljivo plačamo za njim...

Naj bo vrlemu dečku lahka domača zemljica!